

CONSCIÈNCIA
D'ARA
Torna aquest dijous
amb un nou article:
XXXXXX
XXXXXX

Estils

RELIGIÓ, PSICOPATOLOGIA I SALUT MENTAL

L'editorial Herder recupera aquest clàssic de Jordi Font, que explica les relacions entre la psicopatologia i l'experiència simbòlica universal de la religió.

DÍDAC P. LAGARRIGA
BARCELONA

Moltes cosmovisions sagrades expliquen l'origen del món a partir d'un so inicial, fins i tot el *bang* ens remet a aquella primera i impactant sonoritat. Aquesta mena de música, sovint imperceptible, impregna tota l'existència amb les vibracions de tota la matèria. En un estat menys subtil, el món canta: malgrat que culturalment prioritzem la visió, l'òida es desenvolupa molt abans. És una entrada directa a la consciència que no sempre protegim ni cuidem.

“A la història de l'Islam es troben importants referents com Abu Bakr Gazi (854-932), al-Farabi (870-950) i Avicena (989-1037), que a més de metges i filòsofs eren també músics i musicòlegs”, explica el músic i professor Jordi Delclòs al seu llibre *La dimensió terapèutica de la música en el sufisme* (Mandala). “Aquests estudiosos de la música i dels seus efectes –escriu Delclòs– van ser pioners en un tipus de tractament mèdic que incloïa la teràpia ocupacional i el tractament amb música per a malalties psicòsomàtiques provocades per problemes psicològics. Aquesta ciència va ser desenvolupada pels posteriors erudits selyúcides i otomans i aplicada amb èxit fins al segle XVIII”. Tot i que es va arribar a incloure aquesta pràctica en alguns hospitals turcs, posteriorment va ser oblidada a causa de l'avanç de la medicina alopatèica. Actualment, però, experimenta un ressorgiment.

El paper d'Oruç Güvenç

Aquesta recuperació des de fa unes dècades es deu especialment a la figura del mestre Rahmi Oruç Güvenç (Turquia, 1948), llicenciat en filosofia i doctorat en psicologia clínica en l'especialitat de Musicoteràpia a la facultat de Medicina de Cerrahpaşa, on posteriorment va fundar el centre d'investigació i aplicació de la música turca d'aquesta facultat. Temps després va entrar com a docent al departament per a la investigació i promoció de la música turca a la Universitat de Marmara, on va iniciar un projecte pilot en col·laboració amb l'Acadèmia d'estudis musicals superiors de la Universitat de Munic i l'Escola de Musicoteràpia Rosenau d'Àustria. A partir de la dècada de 1970, Oruç Güvenç va centrar la seva recerca en els orígens i el valor terapèutic de la música d'Àsia Central, recorrent diversos països per trobar totes aquelles composicions i instruments que la modernitat havia volgut enterrar. L'any 1975 funda Tùmata, Grup d'Investigació i Promoció de la Música Turca, per donar forma a tot aquell llegat sovint perdut i oblidat.

Durant la dècada de 1990, veient la repercussió cada vegada més important del seu treball i l'interès que

01. Tùmata, Grup d'Investigació i Promoció de la Música Turca, en dues actuacions.
02. El mestre Oruç Güvenç, ànima de Tùmata, durant un concert. TUMATA

Oruç Güvenç: la força terapèutica de la música

El mestre turc investiga des de fa dècades les tradicions musicals d'Àsia Central i el seu efecte sanador

despertava especialment a Europa, va impulsar la creació d'escoles a Berlín, Mannheim, Zurich, i més tard també a Madrid i Barcelona, centres actius encara ara i que escampen la llavor iniciada pel mestre turc. L'escola de Barcelona, oberta des de fa una dècada, està coordinada per l'Associació Cultural Ponteràpia, dirigida per Jordi Delclòs, que a més d'autor de diversos llibres, com el citat sobre musicoteràpia i sufisme, és doctor en filosofia, professor de se-

cundària a Granollers i impulsor del grup d'arrel turca Riyazet. Des de fa més d'una dècada, Delclòs organitza i imparteix cursos, tallers, simposis, concerts i conferències sobre les temàtiques de la filosofia i mètode del sufisme, la musicoteràpia oriental, la dansa extàtica del Sema (difosa a través dels derxvixos giròvags), les músiques d'Àsia Central i de Turquia i el diàleg entre religions. Delclòs va començar a treballar l'any 1992 com a educador per

a persones amb disminució psíquica i malaltia mental en diverses fundacions i associacions. “Els científics diuen que les vibracions que passen dels 80 decibels són perjudicials per a cervells, cossos físics, cossos psicològics, i naturalment sobretot per a les nostres oïdes” explica Delclòs, que afegeix: “Això es tradueix i esdevé significatiu en molts casos, com la pèrdua de cèl·lules cerebrals, canvis de personalitat, malalties coronàries, desordres psicològics, autisme, alienació... Aquesta qüestió és realment molt important. No només hem oblidat les qualitats sanadores de la música i el seu paper clau en el desenvolupament espiritual, sinó que, a més, potenciem el seu costat destructiu”.

L'any 2000 Delclòs va entrar en contacte amb el seu mestre Oruç Güvenç. Amb ell, aprèn a tocar alguns instruments tradicionals i el sistema de musicoteràpia oriental basat en la ciència del *makam* de la música turca, la qual és comú tant pel tractament terapèutic com pel seu ús espiritual, si és que les fronteres entre aquests dos àmbits es poden traçar d'una manera clara. “La música suff –descriu Jordi Delclòs– està composta d'acord al sistema de tonalitats (*makam*) basades en micro-tons en lloc de les escales en semi-tons de la música occidental. Aquest sistema amplia la gamma de sons i possibilita d'aquesta manera una major subtilitat en els seus efectes”.

El concert a la Basílica del Pi

El passat divendres 4, el mestre Oruç Güvenç i el seu grup Tùmata van desembarcar a Barcelona per oferir un concert ben especial. Amb una formació de quaranta-quatre músics de set nacionalitats i en un entorn idoni, la Basílica del Pi, va oferir l'oportunitat d'experimentar totes les qualitats d'aquestes músiques. Amb el títol de *Veus de la llum*, el mestre Oruç va voler reunir un repertori de músiques antigues, algunes d'elles amb més de 3000 anys d'història (com les melodies sumèries), o les músiques de Mongòlia i Kirguizistan de 1000 anys, peces sufis de l'Edat Mitjana i antics himnes cristians, totes elles interpretades per una vintena d'instruments tradicionals recuperats i acompanyades també per danses giròvagues executades en directe.

“Actualment podem recuperar aquesta música, amb els mateixos materials i instruments, tal com va ser utilitzada en el passat com a música sanadora. El fet que aquest tipus de música porti la misericòrdia i la compassió en el seu interior pot ajudar a la humanitat a potenciar emocions necessàries, com una llum que pot il·luminar l'actual caos musical”, assenyala Delclòs, que també va participar en aquest concert amb alguns dels alumnes catalans de la seva escola. Un esdeveniment que va voler ser un veritable viatge en el temps per arribar a intuir aquell so inicial, comú i latent encara en algun racó de cadascú.

OPINIÓ

Quan parla el silenci

SILVIA PALAU PUJOLS
CENTRE ZEN BARCELONA

Als principis d'octubre moria Tres, artista multidisciplinari que havia dedicat gran part de la seva trajectòria a investigar el silenci i a utilitzar-lo com a matèria primera del seu treball, fent accions com “còctels silenciosos” o “concerts silenciosos” com el que va portar a terme la Banda Municipal de Barcelona sense que sonés cap nota. L'entrada al web d'aquest projecte *Silenci* (1997-2008) rep al visitant amb una cita de Franz Kafka que diu: “La queixa no té sentit. L'alegria és ridícula. Per a la felicitat no només n'hi ha prou amb el silenci, sinó que és l'única possibilitat”.

En les cent cinquanta cites sobre el silenci que trobem recollides per Tres hi ha també una del pintor Lucien Freud en que diu: “Igual que el llenguatge de l'art és silenciós, la bellesa de la pintura és la que deixa mut a l'espectador. L'estrany silenci d'un home davant d'una obra d'art no s'assembla a cap altre”.

El silenci comporta intrínsecament

Malgrat que el silenci sovint provoca incomoditat i por, l'hem de buscar tard o d'hora: en ell trobem respostes verdaderes

respecte. De la mateixa manera, veure una persona asseguda en silenciosa meditació infon respecte i parla a l'altre més que moltes paraules, com expressava el mestre zen Daichi (segle XIV): “Si algú us demana què és el verdader zen, no hi ha cap necessitat d'obrir la boca per explicar-li. Exposeu-li tots els aspectes de la vostra postura de *zazen*. Aleshores el vent de la primavera bufarà i la meravellosa flor de la prunera s'obrirà.”

Malgrat que sovint hi ha incomoditat i por davant el silenci, més d'hora o més tard hem de buscar-lo perquè és en ell on trobem les verdaderes respostes. No és només el silenci extern sinó el gran silenci interior. Tres utilitzava el silenci, aquesta por i incomoditat, com a element de reflexió i protesta, per posar també de manifest silencis denunciabils com els de conflictes oblidats o els que neixen fruit de la por i la mordassa.

Quisque ut arcu augue, vitae aliquet

Segons l'autora del llibre hi ha cinc contaminants que són els més comuns. Els dos primer font d'una contaminació eren problemes intestinals greus, com la salmonel·losi. Els altres tres són ear-se de focontaminació (foto1) electromagnètica derivada de la instal·lació elèctrica de l'habitatge o la que generen els ei vel mauris mattis hensent leo nulla, sagittis vel semper stibulum tincidunt dictum tortor et iabitur at tempor nisl.

aQuisque nulla nisi, porta ac dapibus sit amet, tempus sollicitudin neque. Vestibulum diam lacus, rutrum ac laoreet non, cursus eu risuspendisse semper ultrices dui, id commodo elit varius sit amet. Mauris facilisis porttitor dolor. Nunc

Gent

TEXT:
JOAN CALLARISSA

Títolasdjfh agsdjfhgsjdhadsh

Segons l'autora del llibre hi ha cinc contaminants que són els més comuns. Els dos primer font d'una contaminació eren problemes intestinals greus, com la salmonel·losi. Els altres tres són ear-se de focontaminació (foto1) electromagnètica derivada de la instal·lació elèctrica de l'habitatge o la que generen els ei vel mauris mattis hensent leo nulla, sagittis vel semper stibulum tincidunt dictum tortor et iabitur at tempor nisl.

aQuisque nulla nisi, porta ac dapibus sit amet, tempus sollicitudin neque. Vestibulum diam lacus, rutrum ac laoreet non, cursus eu risuspendisse semper ultrices dui, id commodo elit varius sit amet. Mauris facilisis porttitor dolor. Nunc

Títolasdjfh agsdjfhgsjdhadsh

Segons l'autora del llibre hi ha cinc contaminants que són els més comuns. Els dos primer font d'una contaminació eren problemes intestinals greus, com la salmonel·losi. Els altres tres són ear-se de focontaminació (foto1) electromagnètica derivada de la instal·lació elèctrica de l'habitatge o la que generen els ei vel mauris mattis hensent leo nulla, sagittis vel semper stibulum tincidunt dictum tortor et iabitur at tempor nisl.

aQuisque nulla nisi, porta ac dapibus sit amet, tempus sollicitudin neque. Vestibulum diam lacus, rutrum ac laoreet non, cursus eu risuspendisse semper ultrices dui, id commodo elit varius sit amet. Mauris facilisis porttitor dolor. Nunc